PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

För det bästa i radio, elektriska-apparater och arbeten skriv, telefonera eller besök
Schumacher—MacKenzie —Kummen Ltd.
THE ELECTRIC SHOP
137 Portage Ave., E.
WINNIPEG.
Telefon 86 603

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN IS THE LARGEST AND HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA.

Svenska Canada-Tidningen

THE SWEDISH CANADA NEWS

LEXIKON
Svenskt-Engelskt o. Engelskt-Svenskt. Bra hjälpreda för ej-kommare som fort önska lära engelska språket. Inbundet i läderband endast $1.00, portofritt mot förskottsbetalning.
Svenska Canada-Tidningen
325 Logan Ave. Winnipeg.

ÅRG. (YEAR) 35. (Lösnummer 10 Cts.) WINNIPEG MANITOBA, TORSDAGEN DEN 29 SEPTEMBER 1927. (Lösnummer 10 Cts.) N:r 39

dec 27 Prov. Librarian Winnipeg

Logen Framtidens Hopps 25-års jubileum.

Dr. Oskar Olsson höll en rad mycket värdefulla föreläsningar i samband med jubileet.

Dålig publikanslutning.

Det är icke med odelat angenäma känslor man refererar Logen Framtidens Hopp's 25-årsjubileum å Isländska Goodtemplarlokalen sistlidne lördag. Visserligen gjorde arrangörerna säkerligen allt vad i deras makt stod för att bjuda Winnipegpubliken något gediget och värdigt logens kulturarbete, men publiken visade en sådan likgiltighet för detta arbete och festen i allmänhet, att man är begiven fråga: "Finnes för närvarande intet annat än dans, som kan locka en fulltalig publik till en svensk föreènings fest?" I så fall måste man beklaga publiken, ty dansen har ännu icke visat sig besitta sådana "ädla" egenskaper att en givande föreläsning ett innehållsrikt föredrag eller en kulturell uppvisning ha rätt att bliva förbigångna endast för de fadda nöjesbegären.

Då kvällens ordförande Gösta Roos i ett välformerat anförande hälsade de närvarande och aftonens gäst, dr. Oscar Olsson välkomna, hade ett 60-tal personer samlats i den vackert dekorerade salen och sedan den duktiga pianisten Greta Anderson inlett aftonen med ett välvalt och vackert framfört pianosolo hade ytterligare 5 personer infunnit sig. Detta var alltså den del av Winnipegs till nära 5,000 svenska personer uppgående befolkning, vilken hade intresse för kulturellt arbete.

Av det synnerligen välarrangerade programmet må nämnas Axel J. Carlsons recitation av dikten "Bragd" av Mauritz Sterner, Arthur Andersons utmärkt framförda vokalsolon och veteranen O. L. Holmgrens sakliga revy över logen Franmtidens Hopps arbete såväl i Winnipeg som i västra Canada. Utrymmet förhindrar oss att närmare redogöra för talet, men följande siffror torde vara belysande för logens arbete. Över 2,000 medlemmar ha under 25 år intagits i lokallogen, vilken som bekant är initiativtagare och grundläggare till den skandinaviska storlogen av I. O. G. T. För storlogens vidkommande ha medlemmarna rest 42,600 miles i agitationssyfte och därvid använt $14,000. Storlogemötena ha dragit delegater från sträckor upp till 10,000 miles avstånd från mötesplatsen och i administrationskostnader ha för dessa ändamål använts $3,000.

Svenska Folkdanslagets uppvisning av hederlig Skånsk kadrilj, Frykdalspolska, Daladans och Trekarlspolska frammanade stormande applåder och danslaget är också värt en speciell eloge för sitt goda arbete, att bevara och sprida kännedom om de vackra och enkla svenska folkdanserna.

Skall ett Arbetarnas Bildningsförbund kunna organiseras i västra Canada?

En organisationskommitté tillsatt i Winnipeg i avsikt att inleda underhandlingar härom.

Tanken på att i västra Canada kunna organisera ett Arbetarnas Bildningsförbund har framkommit i samband med dr. Oscar Olssons besök i Winnipeg. Söndagen den 24 dennes upptoga frågan till diskussion omedelbart efter dr. Olssons föredrag över Arbetarnas Bildningsförbunds verksamhet i Sverige och U. S.

Diskussionen utmynnade i ett förslag att en organisationskommitté skulle tillsättas och att denna kommitté skulle inleda förhandlingar med till en början samtliga föreningar och samfund i staden för att om möjligt få till stånd studiecirklar inom de flesta möjliga av dessa. Sedan sådana studiecirklar organiserats under absolut självkontroll och efter de riktlinjer, varje förening eller samfund finner lämpligast rekommendera, samarbeta dessa olika studiecirklar i en lokal avdelning av Arbetarnas Bildningsförbund i Winnipeg. Kan intresse också erhållas från landsortens sida, och detta torde väl redan nu kunna anses för säkerställt, samarbeta de olika lokala bildningsförbunden under en gemensam distriktsstyrelse som i sin tur ansluter till det redan i U. S. bildade förbundet.

Fördelarna av denna anslutning komma senare i samband med förbundets stadgar att publiceras i S. C. T. Men redan nu kan meddelas, att dr. Olson under sitt uppehåll i New York lyckats träffa ett synnerligen fördelaktigt avtal med Bonniers förlag, varigenom en väsentlig reducering i bokhandelspriserna kunna erhållas. A. B. F. i Sverige ger även ut en tidskrift "Bokstugan", vilken utkommer med 10 exemplar per år. Denna utgör en klar och intressant framställning över studiearbetets bedrivande och kan i Canada erhållas efter hänvändelse till mr. Arthur Anderson, 476 Main Street, Winnipeg, Man. Priset är $1 per år och en speciel avdelning över studiearbetet i Amerika (U. S. A. och Canada) kommer att införas i tidskriften med det snaraste.

Till organisationskommitté för Winnipeg och om möjligt för Manitoba har utsetts: Carl-E. Rydberg, sammankallande medlem, K. Flemming, Arthur Anderson och Axel J. Carlson.

Aftonens clou var ledamotens av Sveriges första kammare, dr. Oscar Olssons belysande och fängslande föredrag om I. O. G. T:s arbete i folkuppfostrans och folkbildningens intresse. Speciellt intresse tilldrog sig hans redogörelse för studiecirklarnas verksamhet sedan de bildades år 1902, alltså samma år som logen Framtidens Hopp organiserades i Winnipeg. Talet hälsades med en hjärtlig applådsalva av den intresse-

(Forts. å sid. 7.)

Socialdemokratisk regering i Australien i strid med fackföreningarna.

Kraftmätning mellan den australiska landsorganisationen och Queenslands regering.

En för frågan om statens förhållande till fackföreningarna högst betydelsefull konflikt har utbrutit i Australiens mest socialistiska stat, Queensland. 11,000 man, anställda vid statsjärnvägarna, avskedades nämligen av den socialistiska regeringen emedan de vägrat ta befattning med blockerade varor.

Den märkliga stridens förhistoria är följande: En konflikt hade utbrutit vid en sockerfabrik, där ett stort antal italienare äro sysselsatta, emedan ägarna vägrade avskeda italienarna på befallning av den australiska landsorganisationen, som därpå förklarade fabriken i blockad. Järnvägsförbundet förbjöd sedan sina medlemmar att transportera gods från fabriken. Statsjärnvägarnas styrelse avskedade ett antal lokala järnvägsmän, emedan de lytt blockaderdern och en strejk utbröt på en sträcka av statsjärnvägarna. Järnvägsstyrelsen förklarade då med fullt stöd av statens regering att om icke de strejkande återvände till arbetet skulle lockout inträda på hela järnvägsnätet å viss dag. Från lockouten skulle endast undantagas sådana järnvägsmän, som skriftligen förklarade sig beredda att lyda järnvägsstyrelsens och icke fackföreningens order.

Premiärministern förklarade nyligen, att regeringen omöjligt kunde retirera från sin ståndpunkt och att en reträtt skulle bli ödesdiger för fackföreningsrörelsen, regeringen och folkets intressen. Regeringen önskade icke blanda sig i den ursprungliga konflikten vid sockerfabriken, men premiärministern påminde om, att de strejkande sockerarbetarna två gånger förkastat en uppgörelse, som föreslagits av fabriksledningen och rekommenderats av föreningsledningen. Premiärministern förklarade ytterligare att han icke ämnade straffa de järnvägsmän, som blivit förledda att strejka, utan att han givit order åt järnvägsstyrelsen att på de gamla villkoren återanställa alla järnvägsmän, som förklarade sig beredda att lyda styrelsens order.

Allmänna meningen i staten är att järnvägsmännen skola böja sig inför regeringens fasta hållning.

Ett pikant inslag i konflikten är att italienska regeringen flera gånger framfört protester mot den australiska landsorganisationens krav på att alla italienska arbetare skola avskedas.

Nästa stormatch står mellan Maloney och Harry Person i Stockholm.

Den amerikanska mästerboxaren har förklarat sig villig antaga utmaningen efter Persons seger.

Med anledning av Harry Persons seger över Bud Gorman i Stockholm, söndagen den 18 dennes, har Persons manager i U.S., mr. Benson, som för närvarande befinner sig i Stockholm, telegrafiskt förfrågat sig hos Maloney om denne vore villig att gå en match mot Person i Sverige, sedan denne lyckats besegra Gorman. I ett svarstelegram, vilket enligt telegrafiska meddelanden från vår Sverigekorrespondent, i dagarna anlänt har denne förklarat sig villig antaga utmaningen och kommer för den skull att avresa till Stockholm så snart förberedelserna för denna match kunnat träffas.

Maloney var som bekant Harrys siste besegrare och beteckna som en av de främste inom amerikanskt boxningsliv. Tex Richard förmodas stå bakom detta arrangement och det förljudes allt säkrare, att Richard på allt sätt vill underlätta ett nytt Amerikabesök för Person.

Harry Person har sedan matchen mot Gorman fått tre anbud på stormatcher i Europa, ett vardera från Berlin, Paris och London. Det är emellertid osannolikt om Person kommer att antaga dem, då han främst enligt egna utlanden vill söka skaffa sig revanch i U. S. för de förluster han gjorde där under sitt föregående besök.

Tyskland känner sig ensamt i Geneve.

Opponerar sig mot invalet av Mensdorff-Poully som president för Nationernas Förbund.

Inga bundsförvanter.

Deutsche Tageszeitungs Genevekorrespondent lämnar i ett av tidningens söndagsnummer en situationsbild från Geneve, vilken trots sin måhända alltför pessimistiska syn på Tysklands position, erbjuder åtskilligt av intresse. Den tysknationelle isktagaren framhåller, att Frankrike med stor skicklighet förstått att förskaffa sig bundsförvanter i Geneve, under det Tyskland befinner sig i isolering. Beträffande valet till förbundsförsamlingens president förklarar tidningens korrespondent, att ingen kandidat kan vara mindre önskvärd än den molluskmjuke österrikiske diplomaten greve Mensdorff-Poully med hans hänförelse för Frankrike, men att det naturligtvis är omöjligt för Tyskland att rösta mot österrikes delegerade, även om man vet, att dennes val av fransmännen kommer att utbasuneras som en stark demonstration mot österrikes anslutning till Tyskland.

Det besök, som Finlands delegat, professor Erich, avlade hos Briand, giver korrespondenten anledning att påpeka, att det i Geneve icke är någon hemlighet, att Tyskland icke främjar Finlands kandidatur för N. F:s råd, vilket de facto innebär, att Tyskland motarbetar denna kandidatur. Orsakerna till att Finland blivit en av huvudfigurerna i "det fransk-engelska spelet mot Sovjetryssland", såväl som orsakerna till att Tyskland med nära nog naturnödvändighet icke kan önska denna randstats inval i rådet torde — säger korrespondenten vidare — inom de par dagarna och veckorna komma att livligt sysselsätta den tyska offentligheten. Den omständighet är av särskild betydelse i det ögonblick, då randstaterna i Geneve uppträda såsom ett särskilt block av stater och i uppenbar önskan att nära ansluta sig till Polen.

Lyckligtvis hava vi ännu åtminstone en vän, på vilken vi kunna räkna, skriver Deutsches Tageszeitungs korrespondent till sist, nämligen Danzig. Emellertid har den tyska delegationen tendens att bedöma Danzigs krav ur reni juridisk synpunkt framkallat besvikelse i Danzig-kretsar, och Danzigs representanter i Geneve ha den känslan, att Tysklands ombud icke giva dem det skydd och det bistånd, som de väntat att Tysklands inträde i N. F. skulle bringa Danzig.

Diplomatiska förvecklingar mellan Frankrike och Sovjet-Ryssland.

Rakovsky, Sovjets representant, kommer troligen att återkallas, men vägrar att avgå.

Enligt ett telegram från Paris har det framkommit krav på att få ryska Sovjetambassadören, Rakovsky, avlägsnad, framställt av den franska pressen. Man tar för givet, att han inom kort kommer att återkallas, men han torde icke ersättas av någon ny ambassadör. Sannolikt är att Frankrike halvvägs bryter med Moskwa och de båda länderna ömsesidigt representeras av en chargé d'affaires.

Rakovsky har utsänt en kommuniké, vari han bestämt tillbakavisat tanken på att någon representant för Sovjetunionen skulle kunna hysa planer på att organisera en resning eller oroligheter i Frankrike, med vilket land Sovjet-unionen upprätthåller fredliga förbindelser. Rakovsky understryker att den förklaring han undertecknat i egenskap av medlem av kommunistiska partiets centralkommitté utgår från hypoteser om ett eventuellt krig mot Sovjet-unionen och följaktligen icke syftar på något konkret fall.

Rakovsky har med anledning av ovanstående uttalat till pressens representanter, att han ingalunda har för avsikt att avgå ännu, utan ämnar stanna kvar i Paris.

Stort intresse landet rundt för den konservativa konventionen i Winnipeg.

Valet av den nye konservative partiledaren kommer att förrättas onsdagen den 12 oktober.

Intresset för årets stora konservativa konvention i Winnipeg med början måndagen, den 11 oktober blir för varje dag större. Inom de lokala kommitteerna arbetas det febrilt på att kunna bereda det stora antalet besökande från hela landet plats å hotell och i privata familjer. Denna samling väljare, kandidater och mera framstående statsmän torde vara den mest omfattande Winnipeg och hela västern någonsin skådat och från stadens sida skys därför intet arbete att giva delegaterna de mest förmånliga intryck av västerns framstående ställning inom Canadas näringsliv.

Konventionen öppnas på måndagen den 11 oktober klockan 11 på dagen och avslutas på onsdagen. Ett flertal framstående konservativa politiker hava redan nu antecknat sig som talare och man väntar att deras anföranden i icke ringa mån skola omfatta västerns angelägenheter och de härvarande provinsernas utvecklingsmöjligheter.

Nominationerna för ledarskapet komma att äga rum på tisdagsaftonen och varje nominationstalare får 10 minuter till sitt förfogande och hans sekundant får 5 minuter. De olika kandidaterna beviljas sedan 20 minuter, under vilken tid de kunna appellera till auditoriet och framlägga sitt program för den händelse de skulle bliva valda. Valet förrättas på onsdagen efter klockan 3 e. m., varvid såväl ledare, som de utslagna kandidaterna komma att tala till publiken.

Till varje delegat kommer noggranna kartor över Winnipeg att utdelas med råd och anvisningar över sevärda platser, järnvägskomplexen, banker och restaurianter samt hotell. Winnipeg Tourist and Convention Bureau under ledning av dess chef, mr. T. J. Torpe, kommer att handhava rederingen av dessa böcker, vilka dessutom komma att innehålla en del viktiga meddelanden om västerns problem, statistiska uppgifter och historiska data m. m.

TEKNISKA HÖGSKOLAN.

Tekniska Högskolans i Stockholm sekularjubileum har nyligen firats. Rektorn, professor Tore Lindmark, höll högtidstalet. Många in- och utländska hyllningsadresser upplästes. Anslag och donationer tillkännagåvos. En byst över Balizar von Platen avtäcktes på institutets gård.

Stora engelska luftmanövrar företagas i höst över Finska viken i Östersjön.

Ryssarna anse dessa vara direkta krigsförberedelser från Storbritanniens sida.

Enligt ett telegram från Moskwa har ledningen för den ryska marinen och landstridskrafterna framhållit som ett beaktansvärt faktum, att de engelska luftmanövrerna, i vilka engelske luftvärnsministern kommer att deltaga, skola äga rum över Finska viken samt att de komma att precis sammanfalla med den baltiska flottans manövrer. Ryska flottan har sålunda klart för sig, att den kommer att möta engelska hydroplaneskadrar på Östersjön.

Man framhåller, att flykten av engelska hydroplaneskadrar över Östersjön icke är annat än ett nytt led i den kedja av förberedelser, som England gör för ett krig med Ryssland. Även i fördjupandet av de danska farlederna mellan Östersjön och Nordsjön ser man inom ledningen för de ryska stridskrafterna mot Ryssland från engelsk sida riktade krigsförberedelser. Man påstår även att England förhandlar om upprättandet av en kolstation på Ösen och detta icke, såsom det föregives, för främjande av den engelska handeln utan för de engelska krigsfartygens räkning, vilka i händelse av ett krig skulle intränga i Östersjön.

Till slut heter det, att tidigare besök av engelska krigsfartyg i Östersjön endast tjänat det ändamålet att studera den kommande krigsskådeplatsen i kriget mot Ryssland, varför Ryssland skall veta att skärpa sin vaksamhet och förstärka sin försvarsberedskap.

Vita slav[illegible] anhängare avhålla [illegible] congress i hjär[illegible]ris.

Bilda en fond i [illegible]ns tryggande". — "Polit[illegible]e effektivt bearbetas".

På sin tid meddelades, att folkförbundets kommitté för vita slavhandelns bekämpande publicerat en hel dossier om den ohyggliga trafiken, dess omfattning och arbetssätt och om medlen för dess bekämpande.

Nu omtalas i en av Frankrikes mest ansedda tidskrifter "Meraire de France", att vitaslavhandlarnes organisation gått till motaktion. Tidskriftens utgivare har fått sig tillsänt det cirkulär, som behädade att herrarna av bordellerna ämnade göra något. Det lyder i all sin oblyghet:

Käre hr. kollega!

Allvarliga händelser äro att emotse. I Geneve har Nationernas Förbund börjat arbeta för undertryckandet av våra etablissement. I Strassbourg ha redan drakoniska åtgärder vidtagits mot våra ärade kolleger vid Rue de —; i Lille ha "klienterna" jagats från etablissementen vid Rue de —, och i Nancy har ett hus vid Rue de — nyss stängts å borgmästarens order.

I morgon vänta kanske liknande åtgärder alla sådana etablissement i Frankrike. En storm av dårskap far över vårt land.

För närvarande leva vi under en regim som beror av de administrativa och legala myndigheternas godtycke. Vi äro tvungna att underkasta oss gammalmodiga bestämmelser. De civila och handelsdomstolarna ignorera oss. Vi äro förhindrade att föra våra klagomål inför rätta.

Men samtidigt digna vi under skattebördor. Vi betala för våra licenser, vi betala skatt för omsättning och vinst. Vi äro valmän, medborgare, familjefäder (!), men vi behandlas som parias.

Vi kräva rätt att få vädja till domstolarna. Nya bestämmelser mera överensstämmande med det moderna livets kräv erfordras. Atskilliga deputerade ha lovat oss sin hjälp(!). De äro beredda att försvara vår sak och våra intressen. För att bli starka måste vi vara eniga.

Detta cirkulär utgavs ej förgäves. En stor konferens av vitaslavhandlare hölls i Paris. Det var en underlig samling män och som beroende på deras "yrke" blivit förvista från ända till 15 länder. President var en Napoleon i lasten, en man som äger 20 etablissement i Frankrike och är ledande exportör av flickor till Syd-Amerika. Han bor i ett ståtligt slott utanför Paris.

Han tillrådde försiktighet. De skulle hålla sig dolda och icke gå fram i ljuset. "Vi ha beskyddare av högsta rang", sade han. "Stormen skall bedarra. Men vi måste vara beredda på alla eventualiteter. Jag uppmanar er att samla en stor fond för propagandaändamål. Liksom regeringarna måste vi ha vår hemliga fond. Vi äro fullt medvetna om att politikerna måste kraftigt bearbetas för att hjälpa oss".

Tidskriften kommenterar den unika konferensen på följande sätt:

"Den vise och erfarne mångmiljonären i ordförandestolen hade rätt. Stormen har bedarrat. Nationernas förbund har mildrat sin äska och stoppat sin bannlysningsbulla. Kommittérapporten vilar utan tvivel, gott täckt av damm bland luntorna i dess arkiv".

Robb och Dunning på besök i västra Canada.

Finansministern inbjuden att tala vid Alberta-liberalernas konvention i Calgary.

Veniot åtföljer ministrarna.

Hon. J. A. Robb.

Finansministern Hon. J. A. Robb och kommunikationsministern Hon. Chas Dunning befinna sig för närvarande tillsammans med generaldirektören för postverket, Hon. P. J. Veniot på en studiereis i västra Canada. Besöket gäller i främsta rummet studier och de bägge ministrarna ämna under sitt uppehåll i västern ingående undersöka dessa provinsers utvecklingsmöjligheter och de steg, vilka i regeringen böra tagas för att underlätta västerns transportmöjligheter. Vidare lär speciellt Hon. Robb undersöka tariffsystemets verkningar vid transporteringen av årets skörd.

Finansministern har dessutom mottagit inbjudan av Alberta-liberalerna att hålla tal i samband med deras konvention, som skall avhållas i Calgary nästa vecka. Ministrarna komma även gemensamt att hålla en del tal i bland annat Saskatoon, Regina, Edmonton, Calgary och Weyburn.

Generaldirektören för postverket, Hon. P. J. Veniot har under sitt uppehåll i Winnipeg förtagit en del undersökningar vid därvarande postkontor. Denna undersökning har företagits med anledning av de klagomål, vilka riktats mot administrationen inom postkontoret och vilka för närvarande äro föremål för utredning i Ottawa. Generaldirektören avgav under sitt uppehåll i Winnipeg icke något som helst utlåtande över sina resultat, men förklarade inför den tjänstemannadelegation, vilken uppvaktade honom, att deras framställningar skulle bliva föremål för ingående undersökning i huvudstaden.

Under sitt uppehåll i Winnipeg talade mr. Robb å Fort Garry Hotell till medlemmar av handelskammaren och Kiwatin Club, samt framhöll bl. a., efter att ingående hava behandlat det nu gällande tariffsystemet, de stora fördelar Winnipegs geografiska läge erbjuder staden. Han yttrade bl. a. att staden icke endast är inkörsporten till västern, utan numera, sedan västerns utveckling tagit en sådan enastående framgång, även inkörsporten till östern. Där östern och västern möts, är Winnipeg beläget och har därför en framtid i utvecklingshänseende, som ingen annan stad i Canada.

Olja ur stenkol — en intressant uppfinning.

Ett stort engelskt bolag har enligt telegram från London sedan länge i all tysthet arbetat på att få fram en metod för utvinnande av olja ur stenkol. En ung dansk ingenjör, Harald Nielsen, som arbetat i bolagets tjänst har gjort en uppfinning, som kommer att få den vidsträcktaste betydelse. I verkligheten rör det sig om 15 olika processer, och uppfinningen är resultatet av ett samarbete, som ingenjör Nielsen efter kriget inledde med en känd engelsk skeppsbyggare, major Laing.

— Vi två, säger ingenjör Nielsen, togo itu med försöket att ur kol få fram en olja, som i alla hänseenden skulle vara jämbördig med den från Amerika importerade. Vi experimenterade i flera år, och 1925 hade vi kommit så långt, att vi kunde framställa en olja som inte endast stod i jämnhöjd med den importerade utan t. o. m. överträffade den, då den kunde tåla högre temperatur och hade en bättre friktionskoefficient. Sedan denna uppfinning var gjord, bildades ett bolag med ett aktiekapital på 125,000 pund. År 1926 bildades ett dotterbolag med 250,000 punds kapital, och detta har nu anlagt stora fabriker på olika håll i England och Skottland. Dessa skola sätta i gång med driften i oktober och till en början behandla ca. 120,000 ton stenkol årligen. Fabriker komma även att anläggas i Australien och Tyskland.

Hemligheten i uppfinningen består i att man funnit en metod att uppvärma kol inifrån i stället för utifrån. Detta sker genom att låta en ström av glödhet gas gå genom kolen, som därigenom lämna ett långt större kvantum olja än vid den utvändiga uppvärmningen. Den olja, som utvinnes, har precis samma egenskaper som den amerikanska vacuumoljan och möjliggör framställning av både dieselolja, smörjolja, vanlig bensin och åtskilliga andra produkter. Av ett ton kol utvinnes 90—100 liter olja, och den koksliknande produkt som blir över, sedan oljan avlägsnats ur kolen, kan användas som bränsle i de öppna eldstäder, som man överallt har i England. Produkten ger samma värme som kol och brinner rökfritt. Vidare göres nu försök med att utnyttja denna koksliknande produkt i pulvriserad form som bränsle i stället för olja ombord på fartyg. Försöken peka i den riktningen, att den pulvriserade koksen för ett långt billigare pris kommer att bli av samma effekt och bekvämlighet som oljan.

De norska landskommunernas stora svårigheter.

Genom pressen har gått ett ganska uppseendeväckande meddelande från Norge. Högsta domstolen där har nämligen avkunnat ett utslag av den innebörd att en kommun likaväl som ett aktiebolag eller en enskild person kan begäras och förklaras i konkurs. Det har vidare meddelats, att detta utslag haft till omedelbar följd, att en landskommun inställt betalningarna.

Hur skall nu detta uppfattas? Den frågan har man säkerligen gjort sig på många håll i Sverige. För att få densamma besvarad har D. N. vänt sig till en av gästerna vid Svenska stadsförbundets kongress, direktör Einar Li. Denne är såsom chef för Norska stadsförbundets centralbyrå väl insatt i frågan. För direktör Li hade högsta domstolens utslag kommit lika överraskande som för alla andra.

Det är riktigt, att de norska kommunernas skuld varit stadd i en stark stegring. År 1914 uppgick den till väl 250 miljoner kr. Nu är den uppe i 1,400 miljoner kr. Dock är att märka att 600 miljoner kr. äro nedlagda i elektricitetsverk och sålunda räntebärande. Den största skuldökningen faller på landskommunerna, som haft svårt att klara upp svårigheterna. Direktör Li ville icke medge att skuldsättningen orsakats av misshushållning från något partis sida. Norge genomgår nu en finanskris, orsakad av deflationen. Näringslivet har det mycket svårt. Den norska kro-

(Forts. å sid. 7.)